

JOSEP JOAN MORESO, rector de la Universitat Pompeu Fabra

“Les humanitats han estat víctimes”

Fa menys d'un mes que la Universitat Pompeu Fabra té nou rector, per primer cop escollit per sufragi universal ponderat, i no via claustre. El Dr. Moreso (Tortosa, 1959), catedràtic de Filosofia del Dret, encara no havia ni estrenat el nou despatx quan el vàrem entrevistar a pocs dies de l'elecció. Tot tenia un aire d'estar per fer, fins i tot les parets blanques del despatx que deixava.

Què us ha portat a presentar-vos per a rector?

Mai hi ha una raó única. He estat vicerector de professorat en l'equip de la darrera rectora, la Dra. Virós, i aquest fet m'ha donat un coneixement ampli de la universitat. A banda d'això, part de la meua trajectòria intel·lectual ha estat destinada a mostrar que al costat del mercat, l'espai de la negociació i els interessos, cal fer lloc a un altre àmbit, el de les raons i la justícia -el de la democràcia- i penso que l'ensenyament superior públic ha d'estar en aquest espai, i això s'ha de portar a la pràctica. Els amics, finalment, m'han empès una mica.

Quin és, doncs, el seu projecte d'universitat?

Crec que cal que, com passava en els seus orígens, la gent de la Pompeu se senti orgullosa de formar-ne part. Per això és important crear una identitat. La Pompeu no és una universitat territorial. Estem al cor de la ciutat de Barcelona, sí, però les nostres dimensions ens fan aptes per prendre una altra orientació. La Pompeu té 9000 estudiants. El projecte d'universitat que plantejo consisteix a decantar la universitat cap als postgraus i la recerca, àmbits on la Pompeu ja té un nivell superior al d'altres universitats (un 85% dels nostres professors a temps complet, per exemple, formen part de projectes d'investigació). Tampoc hem d'oblidar l'alt nivell d'internacionalització de la nostra universitat: un 40% dels nostres estudiants de doctorat són estrangers. Voldria que en cinc anys l'oferta de postgraus creixes en un 30%.

La imatge que es perfila seria, doncs...

La d'un universitat amb 9000 estudiants de grau i 3 ó 4000 de postgrau, comparable a l'estructura d'altres universitats en el món. Aquest és un perfil, amb un terç dels estudiants de postgrau, que és més fàcil d'aconseguir a la nostra universitat. D'altres, com l'Autònoma o la Politècnica, amb 30000 estudiants ja tenen un perfil propi, que no pot ser el nostre. No es tracta de créixer en el nivell de grau. Hem de tenir una oferta que s'adapti a la demanda, i no hem d'oblidar que fa 10 anys 40000 estudiants van aprovar la selectivitat a Catalunya. L'any passat ho feien 25000.

Parlant d'aquesta adequació, s'ha al·ludit a ella per justificar la desaparició de les Humanitats, estudis que la Pompeu ofereix. Què en penseu?

No és una desaparició definitiva, només es tracta, pel moment, d'un informe. De totes maneres, malauradament aquest informe no s'ha fet amb aquest criteri d'ade-

quació. Voldria fer una prèvia. No entenc la dèria per un catàleg únic de titulacions. A Europa es funciona perfectament sense aquest catàleg, oferint cada universitat el que cregui convenient i garantint la qualitat amb una agència pública de qualitat. Per què no anar cap a un catàleg indicatiu i deixar més llibertat a les universitats? Per què desconcertaria als funcionaris buròcrates? Humanitats ha estat víctima de baralles gremials que reben a veure amb els arguments. A Catalunya hi ha el 40% de tots els estudiants d'Humanitats de l'estat espanyol. A la Pompeu aquests estudis funcionen molt bé, els professors se senten molt a gust i els estudiants tenen sortides. I al menys fins ara, abans de tot aquest rebombori que ha fet la premsa, teniem més demanda que oferta. Tot plegat em sembla irracional, qui no la vulgui fer que no la faci.

“No entenc la dèria per un catàleg únic de titulacions”

Què té tot això a veure amb el procés de Bolonya, perquè se'ns diu que aquestes reformes venen esperonades per ell?

El procés que inicia la declaració de Bolonya és una oportunitat, però totes les oportunitats també són un risc. Després del catàleg de titulacions ve una altra cosa

que pot ser traumàtica, i si no es fa bé pot convertir-se en una nova baralla d'interessos, la reforma dels plans d'estudi. Per a mi és una llàstima que estiguem esmerçant tants esforços en aquesta via morta, i no en pensar com millorem l'ensenyament. Si és així, naturalment els estudiants ho veuran amb recel, però la voluntat del procés és molt positiva: aconseguir titulacions més comparables, facilitar l'intercanvi de professors i estudiants. A la Unió Europea, el lloc on s'ha produït més coneixement entre uns i altres, necessari per generar una societat europea, ha estat en les universitats a través de les beques Erasmus.

M'acostuma a passar: entrevisto a responsables acadèmics unànimement a favor de Bolonya, però si els estudiants semblen apuntar a un enemic, aquest és Bolonya. Per què penseu que és així?

Manca d'informació. Alguns no saben el què és i altres han identificat Bolonya amb un procés de privatització. Jo crec que això es deu a que s'han creuat dues coses. Alguns moviments dels sectors més liberals de l'Organització Mundial del Comerç apuntaven a que l'ensenyament superior podria quedar dins de l'àmbit de les seves directrius, el que dificultaria mantenir un sistema d'ensenyament superior públic com fins ara, i s'ha identificat el procés de Bolonya com un instrument per aconseguir-ho. Però no hi ha raons en el procés de Bolonya per pensar això.

de baralles gremials”

Jaume López, jaumelopez@edicat.net

Però si s'escurcen les carreres i cal completar-les amb postgraus?

Estem parlant, en tot moment, de postgraus a preus públics. Això cal remarcar-ho, i forma part del meu programa electoral: quan em refereixo a aquest 30% de creixement estic pensant exclusivament en postgraus de preu públic. Cosa que avui en dia no existeix i a la que Bolonya obre les portes.

Quan s'esperen tots aquests canvis?

Es començarà abans amb la introducció dels postgraus, sense esperar a que comencin els nous graus. És a dir, mentre es reformen els graus, en paral·lel, ja s'aniran introduint els nous postgraus. El doctorat, com a les universitats angleses, quedarà com la inscripció de la tesi i tutories o seminaris metodològics, però no consistirà en cursos que ja s'hauran superat amb el postgrau.

“ Hi ha estudiants bons que consideren que aquesta universitat no és el seu lloc perquè creuen que és privada”

Per acabar, un tema recurrent pel que fa a la imatge de la Pompeu: per què creu que hi ha tanta gent que pensa que és una universitat privada?

Hem de fer un esforç en aquest sentit, perquè hi ha estudiants bons que consideren que aquesta universitat no és el seu lloc perquè creuen que és privada. Començant pels joves de Badalona i Santa Coloma, que tenen la universitat a tocar, a un viatge de metro. Hem de seguir intentant desmentir aquesta imatge que no

crec que respongués mai a una voluntat de la Pompeu. Més aviat penso en causes anecdòtiques com, per exemple, el fet que la Pompeu s'instal·lés al principi a l'edifici del Fòrum Vergés al carrer Balmes, o que tingués el nom d'una persona, com la Ramon Llull. El pitjor és que això passa també en àmbits educatius. Recordo l'anècdota d'un noi de Flix que tenia molt bones notes de COU però que no li van posar la matrícula d'honor. Quan va anar a preguntar per què li van contestar que com que volia estudiar a una "universitat privada", la Pompeu, no la necessitava i seria més útil per a un altre company. Crec que en això millorarem i el fet que per la campanya electoral haguem sortit una mica més als mitjans de comunicació també haurà ajudat.

Esperem-ho.